

AUDYT KRAJOBRAZOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

KRAJOBRAZ PRIORYTETOWY

CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZU

Nazwa krajobrazu: Krzepice

Kod krajobrazu: 24-341.26-004

Położenie administracyjne: Gmina Krzepice, Powiat kłobucki; Gmina Panki, Powiat kłobucki; Gmina Przystajń, Powiat kłobucki; Gmina Wręczyca Wielka, Powiat kłobucki; Gmina Lipie, Powiat kłobucki

Katowice, Warszawa

2025

Projekt realizowany na zlecenie
Województwa Śląskiego
(Umowa CRU WSL nr 1462/GN/2021)

Wykonawca prac:

Konsorcjum w składzie

Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska
(Lider Konsorcjum)

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Uniwersytet Śląski w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

SZKOŁA GŁÓWNA
GOSPODARSTWA
WIEJSKIEGO

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
(Partner Konsorcjum)

Akademia Śląska (dawniej Wyższa Szkoła Techniczna)
w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

Kierownik naukowy Audytu:

dr hab. Urszula Myga-Piątek, prof. UŚ – Uniwersytet Śląski w Katowicach

fot. okładka:

Krajobraz dolinny z ekstensywnie wykorzystywanymi łąkami w okolicach Krzepic. Widoczna sukcesja roślinności wysokiej. (fot. Jakub Botwina)

1 METRYCZKA OGÓLNA KRAJOBRAZU

Nazwa Krajobrazu	Krzepice
ID	821
Kod krajobrazu	24-341.26-004
Typ, podtyp krajobrazu	2a - Z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk
Typ rzeźby terenu*	G - Krajobrazy dolin
Kod mezoregionu*	341.26
Nazwa mezoregionu*	Obniżenie Krzepickie
Typ krajobrazu naturalnego*	Nizin; Dolin i Obniżeń
Nazwa krajobrazu naturalnego*	Peryglacjalne: Pagórkowate; Zalewowych den dolin - akumulacyjne: Równin zalewowych w terenach nizinnych i wyżynnych
Kod podokręgu geobotanicznego*	C.2.2.a
Nazwa podokręgu geobotanicznego*	Krzepicki
Typ krajobrazu roślinności potencjalnej*	5
Nazwa krajobrazu roślinności potencjalnej*	Niżowy łąg jesionowo-olszowy
Kod regionu historyczno-kulturowego*	II.A.24
Nazwa regionu historyczno-kulturowego*	Jura Krakowsko-Częstochowska – część północna
Położenie administracyjne	Gmina Krzepice, Powiat kłobucki; Gmina Panki, Powiat kłobucki; Gmina Przystajń, Powiat kłobucki; Gmina Wręczyca Wielka, Powiat kłobucki; Gmina Lipie, Powiat kłobucki
Powierzchnia (ha)	1963,07

*podano dla jednostki dominującej

2 CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZU

Krajobraz priorytetowy - bagienno-łąkowy – głównie bezleśny, z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk, w dolinie Liswarty i Pankówki stanowiący jedną z głównych osi systemu ekologicznego północno-zachodniej części województwa. Na wysokości Krzepic zachowane są ruiny zamku wraz z budowlami ochronnymi.

Krajobraz wskazany jako priorytetowy w wyniku:

- zastosowania algorytmu w zakresie kryterium unikatowości ze względu na występowanie reliktyw architektury warownej, dawnego hutnictwa oraz ruin bożnicy;
- oceny eksperckiej z kryterium ważności ze względu na wysoki udział ekstensywnie użytkowanych łąk, niską antropopresję w zakresie zamiany łąk na grunty orne, malowniczość wynikającą z półnaturalnego charakteru zbiorowisk.

3 WALORY KRAJOBRAZOWE

Walory przyrodnicze

Zróznicowany strukturalnie kompleks łąk, zadrzewień dolinnych, cieków, zbiorników wodnych różnej genezy, ziołorośli i szuwarów, a także towarzyszących im gruntów ornich w dolinie Liswarty i Pankówki stanowiący kluczowy korytarz ekologiczny rangi regionalnej. Występują wszystkie typy łąk charakterystyczne dla północnej i centralnej części województwa – łąki świeże, łąki zmiennowilgotne i wilgotne. Z siedlisk przyrodniczych stosunkowo dobrze zachowały się lokalnie łąki świeże użytkowane ekstensywnie, słabiej bardzo cenne łąki trzęślicowe. Kompleks łąk urozmaicają zadrzewienia łęgowe i nie łęgowe z dominacją gatunków drzew i krzewów liściastych. Niektóre płaty zadrzewień i niewielkich lasów przynależą do siedlisk przyrodniczych chronionych: łęgów wierzbowych, topolowych, olszowych i jesionowych. Wzdłuż rzek charakterystyczne są dobrze zachowane zbiorowiska pływających makrofitów, ziołorośla nadrzeczne, lokalnie również w dolinkach szuwały. W szczególności w dolinie Pankówki duży jest udział zbiorników wodnych, w większości po eksploatacyjnych. Kompleksy łąk, zadrzewień ziołorośli i roślinności wodnej łącznie tworzą system o bardzo dużej bioróżnorodności florystycznej i faunistycznej, dający ponadto dobre warunki do migracji gatunków na duże odległości. W jednostce 7 ustanowionych pomników przyrody.

Walory kulturowe

Dobrze zachowany harmonijny krajobraz dolinny z mozaiką użytków zielonych oraz zadrzewień. Miejscami z relikтами dawnej gospodarki wodnej w postaci młynówek, młachów, młynów i kuźnic, a także ruiną bożnicy w Nowkrzepicach i ruinami zamku w okolicy Krzepic.

Fizjonomia krajobrazu

Krajobrazy o zróżnicowanych warunkach ekspozycyjnych od otwartych związanych z łąkami do zamkniętych związanych z zadrzewieniami i lasami przyrzecznymi. Wnętrza krajobrazowe wydzielane są często przez liniowe zadrzewienia wzdłuż rzek i rowów. Brak znacząco degradujących krajobraz dominant krajobrazowych. Obecne dominanty pozytywne - kościoły znajdujące się poza granicami jednostki. Szczególne walory ciągu widokowego wzdłuż ul. Wieluńskiej w Krzepicach - widok na dolinę Liswarty, kościół i twierdzę w Krzepicach oraz ul. Piaskowej w Starokrzepicach z widokiem na dolinę Liswarty oraz kościół w Starokrzepicach. Możliwości oglądu z punktów widokowych na mostach oraz dróg prowadzonych w poprzek doliny. Przez obszar przebiega niebieski, turystyczny Szlak Rezerwatów Przyrody.

4 DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

ZDJĘCIE NR 1

Półnaturalny łąkowy krajobraz doliny Liswarty powyżej Krzepic (fot. Krzysztof Badora)

ZDJĘCIE NR 2

Dolina Liswarty poniżej Podłęża Szlacheckiego. Rozległe tereny bagienno-łąkowe tworzące oś systemu ekologicznego północno-zachodniej części województwa (fot. Krzysztof Badora)

ZDJĘCIE NR 3

Łąkowe krajobrazy doliny Liswarty na północ od Podłęża Szlacheckiego. (fot. Krzysztof Badora)

ZDJĘCIE NR 4

Malowniczy krajobraz z osią drogi w dolinie Liswarty. Dalekie otwarcia widokowe na dolinę. (fot. Jakub Botwina)

ZDJĘCIE NR 5

Krajobrazy łąkowe z udziałem roślinności zaroślowej w dolinie Liswarty w okolicach Krzepic (fot. Jakub Botwina)

5 DOKUMENTACJA KARTOGRAFICZNA

POŁOŻENIE KRAJOBRAZU PRIORYTETOWEGO

